

**PRIJSHERZIENINGSCLAUSULES
CONTRACTING & MAINTENANCE
MONTAGE & KRANEN**

In deze nota worden de regels en gebruiken inzake het samenstellen en toepassen van prijssherzieningsclausules in de sectoren Contracting & Maintenance en Montage & Kranen besproken. Gezien de beslissing van de Minister van Ondernemen van 19 mei 2010 wijken deze regels af van de algemene principes vastgelegd in art. 57 van de wet van 30 maart 1976 (zie: *a) wetgeving* en *b) waarde van de coëfficiënten*).

Waarom prijssherzieningsformules?

Van producten en diensten met langere fabricage- of gespreide levertermijnen is het productie-kostenverloop tussen het ogenblik van de offerte en dat van de levering een onbekende. Een prijssherzienings-clausule is voor zowel de klant als de leverancier een garantie dat de aanvankelijk afgesproken prijs de economische ontwikkeling, zowel op- als neerwaarts, zal volgen en voorkomt speculatie aan beide kanten.

Het bestaan van een prijssherzieningsclausule wordt niet verondersteld. Om geldig te zijn moet zij tussen partijen afgesproken zijn in het contract of bestek, of in de algemene of bijzondere voorwaarden vermeld worden.

Een “algemene Agoria-prijssherzieningsclausule” bestaat niet. Iedere firma behoort de inhoud van deze nota aan haar specifiek geval aan te passen. Voor overheidsopdrachten moet de ondernemingen de richtlijnen van de bestekken volgen.

Het is belangrijk de prijssherzieningsclausules en met name de formule zeer nauwkeurig en volledig op te stellen.

Vermeldenswaard is dat de clausules los staan van de betalingsmodaliteiten. Zijn voorschotten en aanbetalingen bedongen, dan slaat de prijssherziening overeenkomstig de contractclausules op de totale basisprijs, tenzij anders bedongen.

Modelformule voor prijssherziening

Voor aannemingen van in de fabriek uit te voeren werken en leveranties zou de formule moeten zijn:

$$p = P_o \left(a \frac{M}{M_o} + b \frac{S}{S_o} + c \right)$$

waarin:

P = factuurprijs

P_o = eerste basisprijs op (datum)

M_o = prijs van (een bepaalde grondstof of aangekochte goederen en diensten) op (datum)
overgenomen uit (een bepaalde publicatie, zeggeEURO)

M = prijs van dezelfde grondstoffen of aangekochte goederen en diensten op (datum)
(prijs bij bevoorrading of facturering)

S_o = het referte-uurloon vermeerderd met de sociale lasten in de metaalverwerkende nijverheid landelijk of regionaal gemiddelde) of de 'S'-waarde van de sector Montage & Kranen erkend door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie en gepubliceerd door Agoria op (datum), zegge EURO

S = hetzelfde loon op (datum)
(periode van uitvoering van de order of factuurdatum)

$a - b - c =$ worden door de coëfficiëntwaarden vervangen

Toepassingsmodaliteiten

Prijsherzieningsformules moeten zo eenvoudig en nauwkeurig mogelijk zijn, maar tegelijk de globale kostprijsanalyse benaderen. Dit zal latere betwistingen bij het factureren voorkomen.

De partijen zullen in staat zijn de ontwikkeling van de bestanddelen van de formule vlot na te rekenen.

a) *Wetgeving*

Artikel 57 van de wet van 30 maart 1976 reglementeert de prijsherzieningsclausules van contracten voor de Belgische markt met uitsluiting van die welke een buitenlands element bevatten. Op deze uitzondering kan men zich evenwel niet beroepen als tegelijkertijd de prestaties in België worden verricht en de overeenkomsten door Belgische verblijfhouders worden gesloten. Door een vreemd recht toepasselijk te maken kan men de bepalingen van artikel 57 niet ontlopen.

Artikel 57 verbiedt koppeling van een prijs of parameter aan de consumptieprijzenindex of enige andere algemene index.

Het beperkt de toepassing van de clausules tot 80% van de eindprijs en stelt een vaste term van ten minste 20% verplicht.

Minister Van Quickenborne heeft echter in zijn schrijven van 19 mei 2010 de bedrijven van de sectoren Contracting & Maintenance en Montage & Kranen van deze verplichting vrijgesteld. Deze vrijstelling is wel beperkt tot business to business-contracten op basis van uurtarieven.

Tenslotte bepaalt artikel 57 dat de refertes betrekking moeten hebben op parameters die voor reële kosten staan en dat elke parameter alleen toepasselijk is op het door hem vertegenwoordigde deel van de kosten.

b) *Waarde van de coëfficiënten*

De waarde van **coëfficiënt a en b** die betrekking hebben op het aandeel van de grondstoffen, aangekochte goederen en diensten en resp. de lonen moeten worden bepaald in verhouding tot het aandeel van grondstoffen, aangekochte goederen en diensten en lonen in de prijs van het product overeenkomstig voormeld artikel 57.

Terloops zij vermeld dat, als verscheidene belangrijke grondstoffen bij de fabricage van het product te pas komen, coëfficiënt a kan worden verdeeld in a_1 , a_2 of a_3 .

Coëfficiënt c mag, volgens de afwijking verleend door Minister van Quickenborne, in business-contracten op basis van uurtarieven minder dan 0.2 bedragen of gewoon wegvallen. Voor andere contracten moet deze coëfficiënt ten minste gelijk zijn aan 0.20 (artikel 57), zodat de coëfficiënten samen voor de Belgische markt gelijk zijn aan 1.

c) Prijzen van grondstoffen, aangekochte goederen en diensten

Doorgaans wordt verwezen naar officiële prijzen, d.w.z. waarvan de prijzen door de Commissie der Marktprijzen van Materialen van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie genoteerd en door Agoria gepubliceerd worden. Deze Commissie noteert maandelijks de prijzen van staal, non-ferrometalen, kunststoffen en andere bouwmaterialen. Men kan ook verwijzen naar publicaties van afzetprijzen.

Voor producten waarvan de prijzen niet door voormelde Commissie en niet op de Belgische markt worden genoteerd en waarvoor geen fabrieksprijsschalen bestaan, moet worden verwezen naar internationale prijzen zoals die van de beurs van Londen of New York, eventueel met bijvoeging van een wisselclausule.

Men kan als referenteprijzen voor grondstoffen de prijzen aanhouden die de leverancier werkelijk betaald heeft, maar naar officiële prijzen verwijzen voorkomt latere betwistingen.

d) Lonen

De in aanmerking te nemen lonen zijn de door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie erkende en door Agoria gepubliceerde referentie-uurlonen in de metaalverwerkende nijverheid, vermeerderd met de sociale lasten (landelijk of regionaal gemiddelde) of de 'S'-waarde voor de sector Montage en Kranen eveneens gepubliceerd door Agoria.

Men kan ook verwijzen naar het gemiddelde loon in de metaalverwerkende nijverheid of in het bedrijf van de leverancier, maar de vaak uiteenlopende en met tal van toepassingsmoeilijkheden gepaard gaande berekeningsmethodes geven aanleiding tot tal van geschillen.

e) Refertedata en termijnen van wijziging

De prijsherzieningsclausule slaat op de contractuele uitvoeringstermijn.

M_o en S_o = de beginwaarde van de parameters M_o en S_o zijn doorgaans de prijzen welke 10 dagen vóór de datum van indiening van de offerte gelden.

M = voor de eindwaarde van M moet als referentieperiode de data van de bevoorradingsperiodes worden genomen d.w.z. de gemiddelde koers van de betreffende grondstoffen, aangekochte goederen of diensten tijdens de bevoorradingsperiodes. Deze laatste moeten bij onderling akkoord worden vastgesteld.

S = voor de lonen moet de waarde van S overeenstemmen met deze van de werkelijke uitvoeringstermijn d.w.z. het gemiddelde van de lonen tijdens de onderling overeengekomen uitvoeringstermijn.

Vrijwaringsclausule

Partijen kunnen afspreken dat, als het prijsverschil een bepaald percentage overschrijdt (doorgaans 15%), de prijsherzieningsformule wordt gecorrigeerd of door een andere berekeningsmethode wordt vervangen. Dit moet vermeld worden.

Overheidsopdrachten

Prijsherzieningsclausules voor overheidsopdrachten moeten conform met de terzake geldende reglementering zijn. Zij zijn het onderwerp van bijzondere bepalingen in de type-bestekken van de Federale Overheidsdiensten.

Omschrijving van de sector waarvoor de uitzondering is toegestaan

Contracten op basis van uurtarieven (in regie of op basis van eenheidsprijzen excl. materiaal) in een van de volgende sectoren:

- Contracting and Maintenance, en meer in het bijzonder de integratie, de installatie en montage op werven, het onderhoud, herstelling van grote gebouwen , industriële en infrastructuur installaties alsook het technisch en projectbeheer, en dit in één of meerdere volgende deeldomeinen: sterkstroom-, zwakstroominstallaties , pijpleidingen en automatisering , HVAC-installaties, elektromechanische installaties voor nutsvoorzieningen (sluizen, waterzuivering, elektrische centrales, pompstations, tunneluitrustingen, etc...), mechanische installaties en metaalconstructies (piping in chemie en petrochemie, gebintes,...), installeren en/of onderhouden van pneumatisch materieel.
- Montage en Kranen: monteren, demonteren, afbreken op openluchtwerven van metaalgebinten en onderdelen van bruggen, reservoirs, gashouders, zwaar ketelwerk, bestanddelen van zware machinebouw, petroleuminstallaties, het hanteren van zware stukken en het optrekken van metalen stellingen evenals het verhuren van diensten en/of materieel voor het uitvoeren van allerlei hijswerk en uitvoeren van allerlei hijswerken.

Het betreft prestaties van elektriciens, mechanikers, riggers, chauffeurs, kraanmannen zonder kraanverhuur als such, instrumentisten, lassers, ...